

Obr. 9. Fulnek. Nové artefakty. Kresba D. Fryč.
Fig. 9. Fulnek. New artifacts. Drawing by D. Fryč.

Hajany (okr. Brno-venkov)

„Nad Dvorem“; Hajany I.

Szeletien. Sídlisko. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos, 1 ks dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.1092550N, 16.5500397E

Na podzim 2016 vyzdvihl autor zprávy v poloze „Nad Dvorem“ několik desítek kusů paleolitické štípané industrie, většinou se jednalo o nevýrazné typy, zlomky a výrobní odpad. Avšak při této terénní prospekci se podařilo najít i pěknou ukázkou valounového nástroje z křemene – otoloukač kombinovaný se sekáčem s výraznými pracovními stopami po obvodu (obr. 10).

Tuto lokalitu objevil koncem 30. let dvacátého století J. Lavický. Do literatury ji uvedli K. Valoch (1956) a M. Oliva (1989), kteří ji klasifikovali jako szeletien. Později na lokalitě proběhla revize se zaměřením v GPS pod vedením P. Škrdly (Škrdla et al. 2011), při které bylo nalezeno 222 kusů paleolitických artefaktů bez technologicky a typologicky výrazných typů. Lokalita je bohužel velmi kontaminována zlomky bílého plastu (dle M. Olivy tento stav trvá již desítky let), což činí povrchový sběr patinované štípané industrie obtížným a docela odrazujícím.

Literatura

- Oliva, M. 1989: Paleolit. In: L. Belcredi et al.: Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 8–32.
- Škrdla, P., Rychtaříková, T., Nejman, L., Kuča, M. 2011: Revize paleolitického osídlení na dolním toku Bobravy. Hledání nových stratifikovaných EUP lokalit s podporou GPS a dat z dálkového průzkumu Země. Přehled výzkumů 52(1), 9–36. Dostupné také z: https://www.arub.cz/prehled-vydanych-cisel/PV52_1_studie_1.pdf.
- Valoch, K. 1956: Paleolitické stanice s listovitými hroty nad údolím Bobravy. Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales XLI, 5–44.

Obr. 10. Hajany. Kombinovaný nástroj, otoloukač – sekáč z křemene. Foto P. Šmacho.
Fig. 10. Hajany. A combined tool – chopper-hammerstone – made of quartz. Photo by P. Šmacho.

Summary

A combined tool – chopper-hammerstone – made of quartz (Fig. 10) was discovered at the Hajany I site (Brno-Country District) in ‘Nad Dvorem’ field.

Petr Šmacho

Hajany (okr. Brno-venkov)

„Nad Dvorem I“; Hajany I.

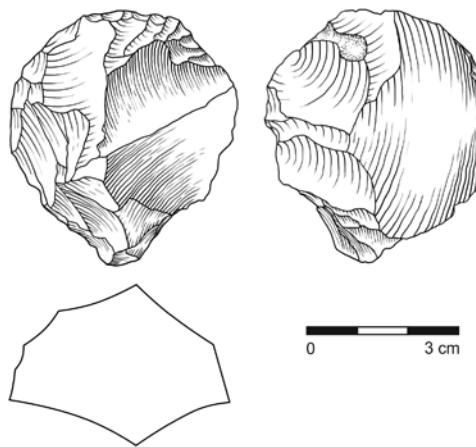
Szeletien. Sídlisko. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos.

Lokalizace: S-JTSK: -603384, -1169741

Ve sbírce Josefa Lavického (viz dále u hesla Tvarožná) je ojedinělým kusem zastoupena i lokalita Hajany I, označená jako „Nad Stájí“ (Valoch 1956; Škrdla et al. 2011). Jde o velké škrabadelo na tlustém úštěpu (obr. 11), jehož bulbus byl zarovnán plochými ventroproximálními negativy. Retuš hlavice je sice výrazná, ale ne tak čepelkovitá, jak je obvyklé u aurignacienských škrabadel. Surovinou je patrně jurský rohovec.

Literatura

- Škrdla, P., Rychtaříková, T., Nejman, L., Kuča, M. 2011: Revize paleolitického osídlení na dolním toku Bobavy. Hledání nových stratifikovaných EUP lokalit s podporou GPS a dat z dálkového průzkumu Země. *Přehled výzkumů* 52(1), 9–36. Dostupné také z: https://www.arub.cz/prehled-vydanych-cisel/PV52_1_studie_1.pdf.
- Valoch, K. 1956: Paleolitické stanice s listovitými hroty nad údolím Bobavy. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* XLI, 5–44.

Obr. 11. Hajany. Velké škrabadlo na tlustém ústěpu. Kresba T. Janků.
Fig. 11. Hajany. A large endscraper on a thick flake. Drawing by T. Janků.

Summary

Josef Lavický's collection from the Hajany I site (Brno-Country District) includes a large endscraper on a thick flake (Fig. 11).

Martin Oliva

Horní Kounice (okr. Znojmo)

„Almužna“, „Obora“.

Mladý paleolit. Ojedinělé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.0260233N, 16.1720144E; 49.0303989N, 16.1735164E

Mezi materiálem z lengyelské kultury v trati „Almužna“ (viz oddíl Neolit) se vyskytly dva kusy patinované štípané industrie. První artefakt je úštěp se stopami opracování, druhým je zřejmě část tabletu z jádra. Rámcové lze oba zařadit do mladého paleolitu.

Na rozhraní katastrů Horních Kounic a Čermákovic, severně od silnice u lesa v trati „Obora“ byl nalezen nevýrazný úštěp silně poškozený mrazem. Rámcové ho lze datovat do mladého paleolitu.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Isolated Paleolithic artefacts were found in the cadastral area of Horní Kounice (Brno-Country District) in ‘Almužna’ and ‘Obora’ fields.

Martin Kuča, Petr Matějec

Hranice (k. ú. Drahotuše, okr. Přerov)

„Nad Mlýnem“, parc. č. 1501/6.

Mladý paleolit. Ojedinělé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.5646050N, 17.7205994E

Během povrchové prospekce realizované v letech 2021–2022 při severovýchodním okraji katastru obce Drahotuše byly společně s početnou kolekcí eneolitické kamenné štípané industrie nalezeny také ojedinělé patinované artefakty mladopaleolitického stáří. Nová lokalita se nachází v okolí kóty 292,9 m v poloze „Nad Mlýnem“. Jde o výraznou polohu v centrální části Moravské brány. Jedná se o místo dalekého rozhledu, které směrem východním umožňuje optickou kontrolu toku říčky Veličky, směrem jižním údolí řeky Bečvy a nad ním vrcholových partií masívu Maleníku v okolí Hranic. Směrem severním od lokality probíhá jižní okrajový pás Oderských vrchů.

Mezi nalezenou patinovanou industrií je zastoupena zlomená čepel, a dále několik úštěpů z eratického silicitu, které dokládají blíže nespecifikovatelné aktivity v období mladého paleolitu.

V souvislosti s nálezem nové mladopaleolitické lokality v poloze „Nad Mlýnem“ lze zmínit starší nález mamutího klu, který byl učiněn v roce 1938 mezi obcemi Drahotuše a Velká během stavby železniční dráhy (Jašková 1969, 8).

Literatura

- Jašková, M. 1969: Prehistorie Hranicka. In: L. Hosák, B. Indra, M. Jašková: *Hranice. Dějiny města. Díl I. Od nejstarších dob do války třicetileté*. Hranice: Městský národní výbor, 7–22.

Summary

Isolated Upper Paleolithic artefacts made of erratic flint were found in 2022 during a surface survey in Hranice (Drahotuše cadastral area, Přerov District) in ‘Nad Mlýnem’ field near the 292.9 m elevation marker (plot No. 1501/6).

Zdeněk Schenk, Zuzana Schenková

Hranice (okr. Přerov)

„Velká Kobylanka“.

Magdalénien. Sídlisko. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.5438733N, 17.7576428E; 49.5438525N, 17.7590589E; 49.5420564N, 17.7591769E; 49.5421886N, 17.7570206E

Z lokality Hranice III – „Velká Kobylanka“ byl získán k analýze soubor 250 artefaktů štípané kamenné industrie pocházející z dlouhodobé povrchové prospekce prováděné R. Bortelem.

Lokalita Hranice III – „Velká Kobylanka“ se nachází v sedle mezi vrcholy Velké a Malé Kobylanky. Byla objevena v první polovině 20. století a systematicky byla zkoumána v 60. letech (Klíma 1947; Dvořák, Valoch 1961). Hlavní poznatky ale přineslo hlavně studium povrchových kolekcí (Neruda, Kostrhun 2002; Moník et al. 2019).

Dominantní surovinou ve zkoumaném souboru jsou eratické silicity, tvořící až 90 % všech artefaktů. U čepelí je to téměř 100 %. Druhým nejčastějším typem suroviny byla pro lokalitu specifická chalcedonová hmota (Moník et al. 2019, 351–354; Neruda, Kostrhun 2002, 110) s deseti procentním zastoupením. Mezi artefakty z této suroviny převažují menší úštěpy a drobný odpad.